

Warszawa, dnia 1 marca 2019 r.

KMP.571.1.2019.TG

Notatka z wizytacji ad hoc
Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur
w Areszcie Śledczym w Radomiu (badanie na miejscu praw osób pozbawionych
wolności w zakresie zapewnienia im odpowiedniej opieki medycznej)
(wyciąg)

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) [dalej jako: OPCAT], oraz działając na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 26 lutego 2019 r. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur przeprowadził wizytację ad hoc Aresztu Śledczego w Radomiu.

W skład zespołu wizytującego wchodził: dr Justyna Józwiak (socjolog), Tomasz Górecki (psycholog, psychoterapeuta) i Michał Żłobek (prawnik).

Celem wizytacji KMPT było zidentyfikowanie osób pozbawionych wolności ciężko chorujących somatycznie oraz badanie na miejscu ich praw w zakresie zapewnienia im odpowiedniej opieki medycznej. Podczas wizytacji ujawniono przypadek jednego skazanego chorującego somatycznie, którego stan zdrowia można określić jako ciężki, Pana /dane usunięto/

W ramach wizytacji dokonano następujących czynności:

- przeprowadzono rozmowę na temat opieki medycznej w jednostce z kpt. Andrzejem Rodakiem – dyrektorem Aresztu Śledczego w Radomiu;
- dokonano oglądu celi medycznej, a także Ambulatorium z Izłą Chorych; przeprowadzono na osobności rozmowę z p. /dane usunięto/

- przeprowadzono na osobności rozmowę dwoma skazanymi, którzy przebywali wspólnie w celi medycznej z p. /dane usunięto/, w tym ze skazanym pełniącym rolę opiekuna p. /dane usunięto/;
- przeprowadzono rozmowę z Kierownik Ambulatorium z Izbą Chorych oraz przedstawicielką personelu medycznego;
- przeprowadzono rozmowę z dwoma psychologami pracującymi w jednostce;
- dokonano analizy dokumentacji dotyczącej p. /dane usunięto/ (dokumentacji medycznej, akt osobowych).

W toku wizytacji wykonano fotografie dokumentacji dotyczącej ww.

Ponadto po zakończeniu wizytacji zapoznano się z wynikami lustracji przeprowadzonej w Areszcie przez sędziego penitencjarnego.

2. Sytuacja prawna p. /dane usunięto/

/dane usunięto/

3. Stan zdrowia Pana /dane usunięto/

/dane usunięto/

4. Warunki pobytu p. Tyczyńskiego w Areszcie oraz jego funkcjonowanie w warunkach izolacji

Pan /dane usunięto/ w dniu wizytacji KMPT przebywał w Izbie Chorych, w celi medycznej nr /dane usunięto/ (Dział Penitencjarny I; ogólnie w izbie jest 6 miejsc – 2 cele chorych). W 4-osobowej celi razem z ww. przebywało 2 współosadzonych. Panu /dane usunięto/ przydzielono łóżko przy oknie. W celi znajduje się zabudowany kącik sanitarny z brodzikiem wraz z krzeselkiem, ułatwiającym mycie osoby niepełnosprawnej, a także wózek inwalidzki.

a) Rozmowa z P. /dane usunięto/

Pan /dane usunięto/ podczas rozmowy był w pozycji leżącej. /dane usunięto/. Jest też „pampersowany”. Podczas rozmowy przekazał, że /dane usunięto/ złożył wniosek o przerwę w karze z powodów zdrowotnych. Zaznaczył, że razem w celi przebywa z nim osadzony po „kursie pomocy”, który organizował AŚ, który mu pomaga w prawie wszystkich czynnościach i jest uzależniony od jego opieki. Pan /dane usunięto/ zaznaczył, że opiekun ćwiczy z nim codziennie po 15-20 minut i masuje go.

Z relacji ww. wynika również, że źle wspomina pobyt na oddziale szpitalnym Zakładu Karnego w Łodzi. W jego opinii nie przechodził tam żadnej rehabilitacji, a umieszczono go „najpierw na detoksie, potem na internie”, pomimo że nie jest osobą uzależnioną). Z pobytu w Łodzi pamięta, że nie wyrażono tam zgody, by /dane usunięto/ go ogolił. /dane usunięto/. Nie wyraża zgody na rehabilitację w warunkach więziennych. Deklaruje, że w transporcie więziennym był przewożony bez kajdanek.

Z obserwacji wizytującego wynika, że Pan jest w złym stanie psychicznym, szlochał wielokrotnie podczas rozmowy, robiąc pauzy. Pan /dane usunięto/ przyznaje, że jego sytuacja zdrowotna powoduje uczucie ciągłego smutku i rozpacz. Jest dla niego dużą trudnością przywyknąć do niepełnosprawności. Pragnie się leczyć i poddawać rehabilitacji na wolności. Wspominał jednocześnie o dużym wsparciu rodziny /dane usunięto/. Pan /dane usunięto/ oznajmił, że pani psycholog przychodziła czasem chcąc porozmawiać, jednak ww. nie wykazywał ochoty na rozmowę, nie ujawniając jednak powodów odmowy.

Pan /dane usunięto/ korzysta z wyrobów tytoniowych i za zgodą współosadzonych może palić w sali chorych.

b) Rozmowa ze współosadzonym

Z relacji współosadzonego wynika, że za swoją zgodą pełni rolę opiekuna Pana /dane usunięto/. W Areszcie Śledczym w Radomiu ukończył kurs na opiekuna osoby niepełnosprawnej. Deklaruje, że pomaga Panu /dane usunięto/ we wszystkich podstawowych czynnościach – stara się by czuł się on zaopiekowany i zadbany. Pomoc polega na karmieniu, sadzaniu, przebieraniu, myciu zarówno w łóżku, jak i w brodziku, wykonywaniu ćwiczeń i masażu. Współosadzony zaznaczył, że Pan /dane usunięto/ jest w pełni uzależniony od drugiej osoby oraz odczuwa silny wstyd i zmieszanie podczas zmiany pampersów i innych zabiegów pielęgnacyjnych. Jego zdaniem Pan /dane usunięto/ nie radzi sobie psychicznie ze swoją niepełnosprawnością, choć „ma też dobre dni”. Na pytania o opiekę medyczną w placówce, jak i zasadność przebywania Pana /dane usunięto/ w jednostce, współosadzony odmówił odpowiedzi (obawia się sankcji).

c) Rozmowa z psychologami

Psycholodzy przeprowadzili w Areszcie Śledczym w Radomiu z Panem /dane usunięto/ 2 rozmowy (/dane usunięto/– a więc przed nagłym pogorszeniem stanu zdrowia). Deklarują, że ww. przed doświadczeniem udaru funkcjonował prawidłowo i brał udział w programach readaptacyjnych. Obecnie ich zdaniem Pan /dane usunięto/ nie zgłasza

żadnych spraw i uwag; są jednak otwarte na rozmowę. W opinii psychologów Pan /dane usunięto/ nie wykazuje tendencji samobójczych i radzi sobie dobrze. Jego zachowanie nie wskazuje na cechy kryzysu psychicznego (*komentarz sporządzającego notatkę: z uwagi na stan zdrowia ww. jest to bardzo śmiała i dyskusyjna teza*). Psycholodzy zapowiedzieli wizyty kontrolne u ww. Ostatnia konsultacja odbyła się /dane usunięto/.

d) Rozmowa z kierownik Ambulatorium z Izbą Chorych i przedstawicielką personelu medycznego

W ich opinii Pan /dane usunięto/ powinien być umieszczony na oddziale dla przewlekle chorych zakładu karnego. Leczenie Pana /dane usunięto/ w warunkach wolnościowych może skutecznie utrudnić ich zdaniem „ciężki paragraf, w wyniku którego odbywa karę”.

e) Rozmowa z wychowawcą

W opinii KMPT nie wniosła niczego istotnego do sprawy.

5. Lustracja sędziego penitencjarnego

Kontrola SO Krzysztofa Kwietnia – Przewodniczącego III Wydziału Penitencjarnego w Areszcie Śledczym w Radomiu została przeprowadzona w dniu 4.04.2018 r. Pan /dane usunięto/ odbywał już wówczas karę, jednakże w tym okresie nie był leczony w wyniku przewlekłej choroby somatycznej.

W raporcie z lustracji SO zawarta jest informacja, że w okresie 1.06.2014 r.-03.2018 r. wykonano ogromną ilość konsultacji ambulatoryjnych na miejscu oraz porad specjalistycznych. Pojawiła się również teza, że czas oczekiwania na specjalistyczne konsultacje bądź badania jest identyczny jak dla pacjentów wolnościowych.

6. Dodatkowe informacje w zakresie opieki medycznej w Areszcie Śledczym w Radomiu

W jednostce funkcjonuje Zakład Opieki Zdrowotnej, który sprawuje opiekę medyczną nad osadzonymi. Kierownikiem jest lekarz – specjalista chorób wewnętrznych zatrudniony na etacie. Ponadto pomoc świadczy zespół pielęgniarski oraz radiolog, lekarze pierwszego kontaktu oraz lekarze innych specjalizacji. W opinii dyrektora placówki są 2-3 etaty ponad przewidzianą normę. Łącznie personel pielęgniarski liczy 13 osób.

Areszt Śledczy w Radomiu jest na chwilę obecną w trakcie budowy szpitala, która jest finansowana ze środków służby zdrowia (w jego skład ma wchodzić m.in. oddział psychiatryczny). Stan surowy budowy został już zamknięty. Budowa szpitala ma zostać sfinalizowana w I kwartale 2020 r.

W opinii dyrektora aresztu w kwestii opieki medycznej więziennictwo boleśnie odczuwa likwidację szpitala na warszawskim Mokotowie. Ponadto jego zdaniem – na podstawie statystyk osób skazanych umieszczonych w podlegającej mu jednostce – widoczny jest problem osadzania wielu osób starszych, chorych somatycznie.